

ÎNCHEIERE

22 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Sergiu Daguța
Lilia Roic-Botezatu
Diana Stănilă

examinând cererea de recuzare înaintată de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Aliona Donos și Ion Malanciuc,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, intervenienți accesorii Întreprinderea Mixtă „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolabilitate), Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

acțiunea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Asito Direct” împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolabilitate) cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare, repunerea părților pe poziții inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată,

și cererea depusă de către intervenientul principal compania nerezidentă LTD „Premium Invest” împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolabilitate) cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de garanții financiare, repunerea părților pe poziții inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 05 iunie 2014 BC „Victoriabank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Asito Direct” și ÎM „Focus-Sat” SRL, solicitând încasarea datoriei în mărime de 502 647,51 de euro, a dobânzii, a penalității și a comisioanelor în sumă

totală de 12 693,62 de lei, precum și încasarea cheltuielilor legate de achitarea taxei de stat în mărime de 50 000 de lei.

La 25 iunie 2020, SA „Asito Direct” a depus acțiune reconvențională împotriva BC „Victoriabank” SA și ÎM „Focus-Sat” SRL în proces de insolvență, solicitând să fie constată nulitatea absolută a Contractului de asigurare facultativă nr. 5/20 din 11 noiembrie 2010, a Acordului suplimentar la contractul de asigurare facultativă de garanții financiare nr. 5/20 din 15 noiembrie 2010 și a poliței emise în temeiul lui, încheiat între SA „Asito Direct” și SRL „Focus Sat”, beneficiar BC „Victoriabank” SA, cu repunerea părților în situația inițială; să fie constată nulitatea absolută a Contractului de asigurare facultativă nr. 001 276 din 15 mai 2011 și a polițelor emise în temeiul lui, încheiat între SA „Asito Direct” și ÎM „Focus-Sat” SRL, beneficiar BC „Victoriabank” SA, cu repunerea părților în situația inițială; încasarea în mod solidar de la ÎM „Focus-Sat” SRL și BC „Victoriabank” SA în beneficiul SA „Asito Direct” a tuturor cheltuielilor de judecată, corespunzător.

Prin hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Victoriabank” SA împotriva SA „Asito Direct”, intervenienți accesorii ÎM „Focus-Sat” SRL în proces de insolvență, Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a admis acțiunea reconvențională depusă de SA „Asito Direct” împotriva BC „Victoriabank” SA și ÎM „Focus-Sat” SRL în proces de insolvență cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare, repunerea părților pe poziții inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a admis cererea depusă de către intervenientul principal LTD „Premium Invest” împotriva SA „Asito Direct”, BC „Victoriabank” SA și ÎM „Focus-Sat” SRL în proces de insolvență cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de garanții financiare, repunerea părților în poziție inițială și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat nulitatea Contractului de asigurare facultativă de garanții financiare nr. 5/20 din 11 noiembrie 2010, încheiat între SA „Asito Direct” și BC „Victoriabank” SA, ÎM „Focus-Sat” SRL, a Acordului suplimentar din 15 noiembrie 2010 la contractul de asigurare facultativă de garanții financiare nr. 5/20 din 11 noiembrie 2010, încheiat între SA „Asito Direct” și BC „Victoriabank” SA, ÎM „Focus-Sat” SRL și a poliței de asigurare nr. 5/20-2012, cu repunerea părților în situația inițială.

S-a constatat nulitatea Contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001 276 din 15 mai 2011, încheiat între SA „Asito Direct” și BC „Victoriabank” SA, ÎM „Focus-Sat” SRL și a polițelor de asigurare nr. 001276 la contractul de asigurare facultativă de garanții financiare nr. 001 276, cu repunerea părților în situația inițială.

S-a încasat în mod solidar de la BC „Victoriabank” SA și ÎM „Focus-Sat” SRL în proces de insolvență în beneficiul SA „Asito Direct” taxa de stat achitată la depunerea acțiunii reconvenționale în sumă de 7 145 de lei.

S-a încasat în mod solidar din contul SA „Asito Direct”, BC „Victoriabank” SA și ÎM „Focus-Sat” SRL în proces de insolvență în beneficiul LTD „Premium Invest” cheltuielile de judecată în mărime de 7 450 de lei.

S-au anulat măsurile de asigurare aplicate prin încheierea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău nr.2c-82/16 din 3 octombrie 2016.

Prin decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de BC „Victoriabank” SA și s-a menținut hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 08 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni, s-a casat integral decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, intervenienți accesorii Întreprinderea Mixtă „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolvență), Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Asito Direct” în beneficiul Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni, suma de 456 468,69 (patru sute cincizeci și șase mii patru sute șazeci și opt) de euro 69 cenți, cu titlu de despăgubire de asigurare în temeiul Contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 5/20 din 11 noiembrie 2010 și nr. 001 276 din 15 mai 2011, în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii.

S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Asito Direct” în beneficiul Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni, suma de 112 500 (o sută doisprezece mii cinci sute) de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată suportate pentru plata taxei de stat la examinarea cauzei în prima instanță, instanța de apel și instanța de recurs.

S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Asito Direct” împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolvență) cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare, repunerea părților pe poziții inițiale.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de către intervenientul principal compania nerezidentă LTD „Premium Invest” împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte

„Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolvență) cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de garanții financiare, repunerea părților pe poziții inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 09 noiembrie 2023, Mihai Lozovanu, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție, solicitând repunerea în termenul de depunere a cereii de revizuire, admiterea cererii de revizuire, casarea hotărârilor judecătorești emise în cauza dată cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 208-211).

Prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza civilă nominalizată a fost repartizată în mod automat-aleatoriu completului de judecată: Aliona Miron, președinte, Oxana Parfeni, Aliona Donos, Ion Malanciuc și Mariana Ursachi, judecători.

Ședința de judecată pentru examinarea cererii de revizuire depusă de Mihai Lozovanu a fost fixată pentru 14 februarie 2024.

La 13 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Aliona Donos și Ion Malanciuc de la examinarea cererii de revizuire depusă de Mihai Lozovanu împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

În motivarea cererii de recuzare Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon a indicat că prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023 „Cu privire la transferul temporar în funcție de judecător la Curtea Supremă de Justiție”, s-a dispus transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, al judecătorilor Oxana Parfeni, Aliona Donos și Ion Malanciuc.

A considerat că transferarea unor judecători, cu titlu temporar, la Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu prevederile Legii nr. 65 din 30 martie 2023, precum și examinarea de către judecătorii transferați temporar a cererii de recurs sau a altor cereri înaintate în cadrul examinării prezentei cauze, pune în discuție chestiunea legalității desemnării lor, dar și a caracterului de „tribunal stabilit de lege”.

A menționat că pct. 46 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 12 mai 2016, având în vedere statutul Curții Supreme de Justiție de instanță supremă de drept comun, unica instanță judecătorească de acest grad, instituția transferului nu are incidență în situația judecătorilor Curții Supreme de Justiție. Hotărârea menționată nu este anulată, respectiv este în vigoare, produce efecte juridice și este obligatorie în aplicare. Astfel, judecători din alte instanțe inferioare nu pot fi transferați la Curtea Supremă de Justiție, deoarece instituția transferului nu poate fi aplicată având în vedere statutul Curții Supreme de Justiție de unica instanță supremă.

A mai menționat că potrivit declarației de venituri și interese a judecătorului Oxana Parfeni pentru anul 2022 depusă la 24 februarie 2023, plasată pe pagina web a ANI, la capitolul III datorii – cert rezultă că soțul acesteia Oglindă Sergiu are un credit contractat în anul 2019 la BC „Victoriabank” SA scadent în anul 2024, iar judecătorul Oxana Parfeni este și clientul acestei bănci. A atras atenția că BC „Victoriabank” SA este participant la prezenta cauză și are interes direct. Astfel, în aceste circumstanțe există dubii rezonabile privind imparțialitatea judecătorului Oxana Parfeni.

Examinând cererea de recuzare depusă de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

În conformitate cu art. 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sânt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau este examinată din oficiu de către instanță.

În conformitate cu prevederile art. 52 alin. (5) din Codul de procedură civilă, nu se admite recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitatea lui dacă nu sunt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării.

Cu privire la cererea de recuzare înaintată judecătorului Aliona Donos, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție releva că la moment cererea de recuzare și-a pierdut actualitatea, deoarece prin hotărîrea din 06 februarie 2024, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a admis cererea de demisie a judecătorului Aliona Donos, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului din data de 20 februarie 2024.

Cu referire la cererea de recuzare înaintată judecătorilor Ion Malanciuc și Oxana Parfeni, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că alegațiile invocate de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon, precum că examinarea cauzei de către judecătorii transferați temporar la Curtea Supremă de Justiție ar pune la dubiu caracterul tribunalului învestit de lege, nu pot constitui temei de admitere a cererii de recuzare, întrucât acestea nu indică la inadmisibilitatea participării judecătorilor Oxana Parfeni și Ion Malanciuc la judecarea cauzei în ordine de revizuire.

Mai mult, motivele care au servit drept temei de recuzare a judecătorilor Oxana Parfeni și Ion Malanciuc nu se referă la circumstanțe care pot pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea magistraților nominalizați la judecarea cauzei, după cum prevăd dispozițiile art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

De altfel, criticile înaintate de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon, în cererea de recuzare, se referă, în esență, la dezacordul acestuia cu privire la modul de numire a magistraților Oxana Parfeni și Ion Malanciuc în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, circumstanță care nu cade sub incidența art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă și care constituie o suspiciune declarativă de imparțialitate, nefiind probată în acest sens.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, cadrul legal care a servit drept temei pentru transferul temporar, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, al unor judecători, inclusiv al judecătorilor Oxana Parfeni și Ion Malanciuc, este Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, care este în vigoare și poartă un caracter obligatoriu, fiind executorie și opozabilă tuturor subiecților de drept.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că potrivit prevederilor art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a dispus transferarea temporară, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție, a mai multor judecători din instanțele ierarhic inferioare, inclusiv a judecătorilor Oxana Parfeni și Ion Malanciuc.

Pe cale de consecință, Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție prin dispoziția nr. nr. 234 din 29 decembrie 2023 „Cu privire la constituirea completelor de judecată pentru anul 2024”, modificată prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 19 din 16 februarie 2024, a constituit noi complete de judecată pentru anul 2024.

Cât privește argumentul de recuzare înaintat de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon judecătorului Oxana Parfeni, precum că soțul Sergiu Oglindă are încheiat un contract de credit în anul 2019 cu BC „Victoriabank” SA și că Oxana Parfeni este clientul acestei bănci, nu poate fi reținut, deoarece nu este dovedită situația și certitudinea că din cauza creditului accesat de soțul judecătorului Oxana Parfeni, sau din cauza contului curent – cardului bancar la BC „Victoriabank” SA, judecătorul recuzat ar deveni imparțial și n-ar judeca cauza în echitate. Or, careva vulnerabilități, datorii care să influențeze decizia magistratului nu sunt stabilite.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de recuzare înaintată de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Aliona Donos și Ion Malanciuc.

În conformitate cu art. 202 alin. (4), 230 din Codul administrativ, art. 53, 54 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea de recuzare înaintată de Mihai Lozovanu, reprezentat de avocatul Vitalie Tihon, judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Aliona Donos și Ion Malanciuc, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, intervenienți accesorii Întreprinderea Mixtă „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolvență), Comisia Națională a Pieței Financiare, cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, a penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

acțiunea reconvențională depusă de Societatea pe Acțiuni „Asito Direct” împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii

Mixte „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolabilitate) cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de riscuri financiare, repunerea părților pe poziții inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată,

și cererea depusă de către intervenientul principal compania nerezidentă LTD „Premium Invest” împotriva Societății pe Acțiuni „Asito Direct”, Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte „Focus-Sat” Societate cu Răspundere Limitată (în proces de insolabilitate) cu privire la constatarea nulității contractelor de asigurare facultativă de garanții financiare, repunerea părților pe poziții inițiale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Sergiu Daguța

Lilia Roic-Botezatu

Diana Stănilă